Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5 (örnek dağılım*)

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.7.3.3** Osmanlı kültür ve medeniyet unsurlarına ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme	Selimiye Camii İstanbul'da değil Edirne'dedir. Sinan Selimiye'yi "ustalık eserim" olarak nitelendirmiştir (çıraklık eseri Şehzade Camii'dir).	Yer yanlışını düzeltme (Edirne) **(4 p)** Nitelendirme yanlışını düzeltme (ustalık eseri) **(4 p)** **Toplam: 8 p**
1b		Öneriler: Bilgileri ders kitabı ya da müze, üniversite gibi güvenilir kaynaklardan kontrol etmek; birden fazla kaynağı karşılaştırmak; kullandığı kaynakları slaytta belirtmek. Önem: Yanlış bilgi paylaşılırsa dinleyiciler de yanlış öğrenir ve bilgi yayılır.	İki uygun doğrulama önerisi **(4 p)** Doğrulamanın önemini açıklama **(4 p)** **Toplam: 8 p**
2a	**SB.7.4.1** Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerini özetleyebilme	Zehra haklıdır; parasız eğitim sosyal devletin vatandaşına sunduğu bir hizmettir. Ali haksızdır; hukuk devletinde seçimle gelen yönetim de anayasa ve kanunlara uymak zorundadır, işlemleri yargı denetimine açıktır.	Zehra'nın görüşünü doğru değerlendirme **(3 p)** Ali'nin görüşünün hatasını hukuk devletiyle açıklama **(5 p)** **Toplam: 8 p**
2b		Bu maddeler devletin yönetim biçimini (Cumhuriyet), temel niteliklerini ve ülke–millet bütünlüğünü belirler. Bunlar devletin varlığının temeli olduğu için güvence altına alınmıştır.	Maddelerin içeriğini belirtme **(4 p)** Devletin temelini koruma gerekçesi **(4 p)** **Toplam: 8 p**
3a	**SB.7.4.2** Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısını çözümleyebilme	Davaları Cumhurbaşkanı değil, bağımsız mahkemeler karara bağlar (yargı yetkisi). Valiler seçilmez, atanır; belediye başkanları ise seçimle iş başına gelir.	Yargı yanlışını düzeltme **(5 p)** Vali yanlışını düzeltme **(4 p)** **Toplam: 9 p**
3b		Örnek: Yargının bağımsız mahkemelere ait olması, yürütmenin kendi işlemleri hakkında karar vermesini önler; mahkemeler kimsenin baskısı altında kalmadan adaleti sağlar.	Düzenlemeyi doğru seçme **(2 p)** Yönetim yapısındaki önemini açıklama **(6 p)** **Toplam: 8 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
4a	**SB.7.4.3** Ülkemizdeki demokrasinin gelişimini, demokrasinin temel ilkeleri açısından yorumlayabilme	1876: hukukun üstünlüğü/katılım – ilk anayasa ve halk temsilcilerinin meclisi. 1924: hukukun üstünlüğü – devlet yönetimi anayasaya bağlandı. 1934: eşitlik – kadın ve erkek siyasi haklarda eşit oldu. 1950: serbest seçim – seçmen özgürce oy verdi, sonuç denetlenebildi.	Her gelişmenin uygun ilkeyle açıklanması (4 × 2 p) **(8 p)** Açıklamaların tutarlılığı **(1 p)** **Toplam: 9 p**
4b		Ülkemizde demokrasi bir anda değil, adım adım gelişmiştir: Önce padişahın yetkisi anayasayla sınırlandırılmış, Cumhuriyet'le millet egemenliği kurulmuş, sonra siyasi haklar genişlemiş ve seçimler daha özgür hâle gelmiştir.	Aşamalı gelişim vurgusu **(4 p)** Tablodan örneklerle destekleme **(4 p)** **Toplam: 8 p**
5a	**SB.7.4.3** Ülkemizdeki demokrasinin gelişimini, demokrasinin temel ilkeleri açısından yorumlayabilme	Seçim tek başına yeterli değildir. Seçimlerin serbest ve gizli oyla yapılması, ifade ve basın özgürlüğü, farklı partilerin yarışabilmesi (çoğulculuk), hukukun üstünlüğü ve insan haklarına saygı da gereklidir. 1946'da seçim yapılmış ama açık oy, gizli sayım uygulandığı için seçimler tam özgür olmamıştır.	Seçimin tek başına yetmediğini belirtme **(2 p)** İki ilkeyle gerekçelendirme (3 + 3) **(6 p)** **Toplam: 8 p**
5b		1946'da açık oy, gizli sayım uygulanırken 1950'de gizli oy, açık sayım ilkesine geçilmiştir. Böylece seçmen baskı altında kalmadan oy vermiş, sonuçlar herkesin denetimine açılmış ve seçimler daha demokratik olmuştur.	Doğru tarihî örnek **(4 p)** Demokratikleşme yönünde yorum **(5 p)** **Toplam: 9 p**
6a	**SB.7.4.4** Demokrasinin uygulama sürecinde karşılaşılan sorunları özetleyebilme	Zorla kesintiye uğratanlar: darbeler ve terör – şiddet ve silah zoruyla millî iradeyi hedef alır. Vatandaş davranışlarından kaynaklananlar: yanlış bilginin yayılması ve düşük katılım – vatandaşların bilinçsiz ya da ilgisiz davranmasından doğar.	Doğru sınıflandırma **(4 p)** Gerekçe **(4 p)** **Toplam: 8 p**
6b		Örnek (düşük katılım): Az kişinin katıldığı seçimler toplumun çoğunluğunun isteğini yansıtmaz. Sorumluluklar: Okul seçimlerinde oy kullanmak ve aday olmak, ailemi seçimlere katılmaya teşvik etmek, ülke sorunlarını takip etmek.	Sorunun etkisini özetleme **(4 p)** Uygun ve gerçekçi sorumluluklar **(5 p)** **Toplam: 9 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir. *Bu sınav için Bakanlık konu-soru dağılım tablosu yayımlanmadığından, öğretim programındaki öğrenme çıktılarına göre örnek bir dağılım kullanılmıştır; okulunuzun zümre kararını esas alınız.